

PS-VIII.431.29.2024.MDzi

Pani
Izabela Górska
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
Gminy Gubin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2024 r., poz. 177 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz.U. z 2015 r., poz. 1477) - Zespół kontrolny w składzie:

1. **Magdalena Dziadas** - Inspektor Wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 324 - 1/2024 z dnia 12 listopada 2024 r. – przewodnicząca Zespołu kontrolnego;
2. **Wirginia Puł - Sobania** - Inspektor Wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 324 - 2/2024 z dnia 12 listopada 2024 r. – członek Zespołu kontrolnego

przeprowadził **12 listopada 2024 r.** kontrolę problemową w Ośrodku Pomocy Społecznej przy ul. Obrońców Pokoju 20, 66-620 Gubin.

Kontrola została zrealizowana zgodnie z zatwierdzonym przez Wojewodę Lubuskiego Rocznym Planem Kontroli na 2024 rok. Przed przystąpieniem do kontroli Zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

Zakresem kontroli objęto sposób realizacji wybranych zadań gminy, wynikających z cytowanej ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Kontrola obejmowała okres od dnia 1 lipca 2023 r. do 11 listopada 2024 r.

Dokonano wpisu do książki kontroli.

Kontrolę przeprowadzono w obecności Pani Izabeli Górskiej - Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Gminie Gubin, udzielającej wyjaśnień podczas kontroli.

Wójt Gminy Gubin na podstawie wydanego upoważnienia z dnia 2 grudnia 2021 r., upoważnił Panią Izabelę Górską do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych oraz sporządzania projektów rocznych z realizacji zadań w tym zakresie.

W szczególności ocenie poddano następujące zagadnienia:

1. Kwalifikacje i szkolenia asystenta rodziny.

2. Tworzenie i rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej.
3. Zaangażowanie w interdyscyplinarne działania służące reintegracji rodzin przeżywających problemy w sprawowaniu funkcji opiekuńczo - wychowawczej.
4. Realizację zadań asystenta rodziny, określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (j.t. Dz. U. z 2020 r., poz. 1329; j.t. Dz. U. z 2023 r. poz. 1923), zwanej dalej ustawą „Za życiem”.

Do oceny powyższych zagadnień przyjęto:

- dokumenty udostępnione kontrolującym oraz dodatkowe wyjaśnienia pisemne Kierownika jednostki złożone w toku czynności, tj. w dniu kontroli oraz przekazane za pośrednictwem poczty elektronicznej 20-21-25-26 listopada br., oraz 12 grudnia 2024 r.
- dokumentację dostępną w aktach Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim, tj. publikowanych w Centralnej Aplikacji Statystycznej za II półrocze 2023 r. oraz I półrocze 2024 r. - resortowych sprawozdaniach rzeczowo-finansowych z wykonywania przez gminę zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, jednorazowych sprawozdaniach pod nazwą: Informacja o rodzinach z bezradnością opiekuńczo-wychowawczą i poradnictwie koordynowanym przez asystentów w ramach ustawy „Za życiem”.

Podczas czynności kontrolnych dokonano analizy wybranych losowo 4 rodzin objętych opieką asystenta rodziny z uwagi na trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej, tj.: **Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2022 r., poz. 902).*

Akta kontroli: 1-326

Ocena skontrolowanej działalności:

1.1. Kwalifikacje i szkolenia asystenta rodziny¹

Na podstawie przedłożonej podczas kontroli dokumentacji ustalono, że w okresie objętym kontrolą – OPS zatrudnił 1 asystenta rodziny od 17 września 2018 r. na umowę zlecenie w wymiarze pełnego etatu – na czas nieokreślony. Asystent rodziny posiada wykształcenie na poziomie ukończonych studiów licencjackich na kierunku pedagogika w specjalności resocjalizacja. Asystent rodziny posiadał w aktach osobowych dokument potwierdzający weryfikację z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym. Na podstawie analizy dokumentacji, Zespół kontrolujący stwierdził, że zatrudniony asystent rodziny spełnia wymagania kwalifikacyjne zgodnie z wymaganym przepisem ustawy.

Akta kontroli: 239-265

W kontrolowanym obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości.

¹ art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,

1.2. Uczestnictwo asystenta rodziny w szkoleniach podnoszących kwalifikacje

W toku kontroli zbadano również kwestię systematycznego podnoszenia kwalifikacji przez asystenta rodziny w zakresie pracy z dziećmi lub rodziną a w szczególności przez udział w szkoleniach oraz samokształcenie². Analiza dokumentacji asystenta rodziny wykazała, że w okresie objętym kontrolą podnosił swoje kwalifikacje poprzez udział w szkoleniach o tematyce m.in.: „Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie”; „Zadania asystenta rodziny w obliczu zmian zapisów kodeksu postępowania karnego”, „Asystent rodziny w praktyce”, „Dziecko doświadczające przemocy – od rozpoznania do skutecznej pomocy”, „Profilaktyka boli najmniej życie warto jest rozmowy – zatrzymaj samobójstwo”, „Różni ludzie, różne sytuacje, różne rodzaje komunikacji – różne narzędzia wspierające”, „Uzależnienia behawioralne”. Zespół kontrolny stwierdził, że tematyka ww. szkoleń pokrywała się z zakresem działania asystenta rodziny.

Akta kontroli: str.: 239-265

W kontrolowanym obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.3 Obejmowanie rodzin opieką asystenta rodziny³

Podczas analizy dokumentacji w przedmiocie zachowania limitu rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, wzięto pod uwagę dane zawarte w sprawozdaniach rzeczowo - finansowych oraz wykaz rodzin przedłożony w toku czynności kontrolnych. W okresie objętym kontrolą wsparciem asystenta rodziny objętych było 14 rodzin (stan na dzień 31 grudnia 2023 r.). Natomiast na dzień przeprowadzania kontroli asystent rodziny współpracował z 13 rodzinami.

Zespół kontrolny stwierdził, że ustawowy wymóg limitu 15 rodzin – został zachowany.

Akta kontroli: str.: 99-109, 279-289

W kontrolowanym obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.4 Plan pracy z rodziną

Asystent rodziny powinien sporządzić, a następnie systematycznie modyfikować plan pracy z rodziną, który opracowywany jest we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym⁴. Plan pracy z rodziną obejmuje wykaz koniecznych do zrealizowania działań, a także zawiera terminy ich realizacji i przewidywane efekty⁵.

Na podstawie analizy akt 4 rodzin (za okres objęty kontrolą) ustalono: **Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2022 r., poz. 902).* Analiza w/w dokumentacji wykazała, że wszystkie plany pracy z rodziną

**Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2022 r., poz. 902)* były sporządzane przez asystenta rodziny w okresach wskazanych zgodnie z zapisem ustawy, tj. nie dłuższym niż co 6 -miesiący.

Dokumenty opracowane były wg. jednego wzoru (w formie tabeli) i zawierały m.in.: dane członków rodziny, dane asystenta rodziny, datę sporządzenia, cel główny, cele szczegółowe, opis działania, termin wykonania, osobę odpowiedzialną za wykonanie

² art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,

³ art. 15 ust. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,

⁴ art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,

⁵ art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,

działania, przewidywane efekty działań. Pod każdym dokumentem widnieją własnoręczne podpisy osób, tj. asystenta rodziny, pracownika socjalnego, rodziny której plan dotyczył. Ustalono, że w każdym sporządzonym przez asystenta rodziny ww. dokumencie, ujęto zapisy terminów i miejsc zaplanowanych (bądź już zrealizowanych) działań m.in.: wizyt i konsultacji specjalistycznych, zebrań szkolnych, zakupów, prac domowych itp. Ponadto ustalono, że wszystkie teczki rodzin zawierają cyklicznie prowadzoną przez asystenta rodziny dokumentację, tj.: protokoły z przeprowadzonych spotkań z pracownikiem socjalnym zawierające aktualną sytuację rodziny, karty pracy asystenta z rodziną i na jej rzecz. Powyższa dokumentacja zawierała w treści zapisane informacje potwierdzające prowadzoną przez asystenta rodziny współpracę z pracownikiem socjalnym z jednostki oraz innymi przedstawicielami jednostek (kurator, pedagog szkolny, pracownicy PCPR, pielęgniarka itp.) – działających na rzecz danej rodziny.

Akta kontroli: str.: 14-162, 205-238, 290-326

W kontrolowanym obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.5 Placówki wsparcia dziennego⁶

Z analizy informacji zawartych w sprawozdaniach rzeczowo – finansowych za okres objęty kontrolą wynika, że na terenie Gminy Gubin - nie funkcjonowały placówki wsparcia dziennego. Dodatkowo w dokumencie pn.: „Roczne sprawozdanie z realizacji zadań wspierania rodziny za 2023 rok oraz przedstawienia potrzeb związanych z realizacją przedmiotowych zadań na 2024 rok”, brak jest zapisu o potrzebie utworzenia na terenie Gminy Gubin placówki wsparcia dziennego.

Brak funkcjonowania placówki wsparcia dziennego Kierownik kontrolowanej jednostki w dniu przeprowadzania kontroli tłumaczył, tym że cyt: „Gmina Gubin składa się z 48 wsi, na terenie której funkcjonuje 5 placówek szkolnych usytuowanych w różnych częściach regionu. Ww. placówki szkolne dotychczas pełniły funkcję opiekuńczą poprzez organizowane zajęcia w świetlicach szkolnych m.in.: pomoc w nauce, warsztaty rozwijające zainteresowania, gry, zabawy. Dzieci mogły także skorzystać ze wsparcia pedagoga, logopedy oraz psychologa. Trudność w utworzeniu placówki wsparcia dziennego wynika z faktu, że dzieci, które kwalifikowałyby się do korzystania z takiej formy pomocy zamieszkują różne miejscowości oddalone od siebie o kilka lub kilkadziesiąt kilometrów. W związku z tym istnieje problem zorganizowania i sfinansowania ewentualnego dojazdu do takiej placówki”.

Analizowane akta rodzin podczas kontroli wykazały, że borykają się z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, zamieszkują tereny wiejskie z utrudnionym dostępem komunikacyjnym. Zespół kontrolny docenia działania jednostki na rzecz wspierania i pomocy rodzinom borykającym się z problemami opiekuńczo - wychowawczymi. Nie zmienia to jednak faktu braku realizacji zadania gminy w zakresie prowadzenia placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienia w nich miejsc dla dzieci. Kolejną nieprawidłowością jest brak zapisu w „sprawozdaniu z realizacji zadań z zakresu

⁶ art. 18, art. 176 pkt. 3, art. 179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

wspierania rodziny za 2023 rok" – tj. potrzeb związanych z realizacją w tym obszarze na kolejny rok (w szczególności w zakresie placówek wsparcia dziennego dla dzieci).

Reasumując, zespół kontrolny stwierdził, że w okresie objętym kontrolą jednostka nie prowadziła placówki wsparcia dziennego na terenie Gminy Gubin oraz nie zapewniała w nich miejsc dla dzieci. Nie zgłaszała potrzeb na utworzenie placówki wsparcia dziennego na terenie Gminy Gubin w ww. sprawozdaniu za 2023 r.

Akta kontroli: 110-115, 277-278

W kontrolowanym obszarze stwierdzono istotne uchybienia, polegające na:

- 1. Braku realizacji zadania gminy w zakresie prowadzenia placówek wsparcia dziennego oraz zapewniania w nich miejsc dla dzieci zgodnie z art. 176 pkt 3 lit. c) ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.**
- 2. Braku zapisu w rocznym sprawozdaniu z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny, na temat potrzeb związanych z realizacją zadań, dot. placówek wsparcia dziennego dla dzieci.**

1.6 Zapewnienie wsparcia dla rodzin będących w kryzysie przy wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej ⁷

W dniu kontroli Kierownik jednostki w pisemnych wyjaśnieniach poinformowała, że rodziny z Gminy Gubin, objęte wsparciem asystenta rodziny - korzystały z konsultacji z terapeutą rodzinnym w wyznaczonych punktach konsultacyjnych na terenie Gminy, tj. Urząd Miasta w Gubinie, sala w remizie strażackiej w Strzegowie. W ww. punktach terapeuta rodzinny świadczył usługi dla rodzin w zakresie m.in.: problemów alkoholowych, przemocy w rodzinie. W sytuacji potrzeby i za zgodą klienta, terapeuta prowadził konsultacje w miejscu zamieszkania danej rodziny. W dalszych wyjaśnieniach Kierownik jednostki poinformowała **Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2022 r., poz. 902)*. Zapisy rodzin na ww. spotkania prowadził asystent rodziny z kontrolowanej jednostki. Najczęściej rodziny preferowały spotkania z terapeutą w środowisku zamieszkania rodziny. Ponadto rodziny z dziećmi objęte wsparciem asystenta rodziny miały możliwość skorzystania z instytucji udzielających specjalistycznego wsparcia takich jak:

- nieodpłatna pomoc prawna w punkcie konsultacyjnym w budynku Powiatowego Urzędu Pracy w Gubinie,
- Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna w Gubinie – psycholog, pedagog;
- Ośrodek Terapii Grunwald w Gubinie – psycholog, pedagog.
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

Ponadto Kierownik poinformował, że asystent rodziny, jak i pracownicy socjalni, podczas wizyt w środowisku i spotkań w jednostce – informują o możliwości skorzystania z w/w pomocy i wsparcia. Na stronie internetowej Ośrodka w zakładce „Poradnictwo specjalistyczne” znajdują się informacje dot. w/w instytucji wraz z adresem siedziby, kontaktem telefonicznym i godzinami przyjęć dla zainteresowanych rodzin. Ponadto dla rodzin z terenu gminy Gubin (objętych wsparciem asystenta rodziny i pracownika socjalnego) - zapewniano wsparcie przy wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczej

⁷ art. 9,10 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,

poprzez informowanie i kierowanie do placówek działających na terenie gminy zapewniających różnego rodzaju zajęcia i warsztatach m.in. w:

- Gminnym Ośrodku Kultury,
- świetlicach przyszkolnych,
- remizie strażackiej w Strzegowie,
- świetlicach sołeckich na terenie gminy,
- biblioteczki gminnej itp.

Kierownik jednostki kontrolowanej w dalszych wyjaśnieniach pisemnych przekazała, że w 2025 r. Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Gubin będzie realizował projekt społeczny w ramach Krośnieńskiego Obszaru Funkcjonalnego z Funduszy Europejskich dla Lubuskiego na lata 2021-2027. W ramach tego projektu udział będą brały w szczególności rodziny z dziećmi objęte wsparciem asystenta rodziny i pracownika socjalnego. W dalszych wyjaśnieniach pisemnych Kierownik jednostki poinformowała, że na terenie Gminy Gubin nie funkcjonują rodziny wspierające formalne. Pomimo podejmowanych przez pracowników jednostki prób mających na celu zachęcić osoby wspierające nieformalne do zostania rodziną wspierającą formalną – brak było chętnych osób (preferowały pozostać w formie anonimowej). Na stronie internetowej Ośrodka znajdowała się zakładka pn: "Rodziny Wspierające", zawierająca zarządzenie kierownika jednostki, informacje o możliwości pozostania przez osoby zainteresowane rodziną wspierającą wraz z niezbędnymi drukami do pobrania (wniosek, umowa, porozumienie w sprawie ustanowienia rodziny wspierającej, procedury, oświadczenie). Zespół kontrolny stwierdził, że w okresie objętym kontrolą jednostka zapewniała pomoc dla rodzin będących w kryzysie i wsparcie w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Prowadziła działania w celu pozyskania rodzin wspierających na terenie gminy. Niemniej jednak zespół rekomenduje zintensyfikowanie działań w celu pozyskiwania rodzin wspierających, działających w sposób formalny. Bardzo istotne jest bowiem, aby rodziny w potrzebie, poza pomocą asystenta rodziny, mogły również liczyć na wsparcie we własnym środowisku.

Akta kontroli: str.: 277-278

W kontrolowanym obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości.

Zespół kontrolny rekomenduje, aby:

1. zintensyfikować działania w celu pozyskiwania rodzin wspierających, których status jest uregulowany, zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

2. Zaangażowanie w interdyscyplinarne działania służące reintegracji rodzin przeżywających problemy w sprawowaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych ⁸

2.1. Uczestnictwo w posiedzeniach zespołów ds. okresowej sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej oraz uczestnictwo w sporządzaniu planu pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej⁹.

⁸ art. 47 ust. 6 i 7, art. 8 ust. 1 pkt 7 oraz art. 100 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,

⁹ art.15 pkt 18 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Z dokumentacji losowo wybranej **Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2022 r., poz. 902)* nie przebywało w pieczy zastępczej. W związku z tym, nie zachodziła zasadność do udziału asystenta rodziny w posiedzeniach zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej oraz uczestniczenia w sporządzaniu planu pomocy dziecku. Ponadto ustalono, że asystent rodziny w tym okresie prowadził z ww. rodzinami pracę na rzecz poprawy ich sytuacji bytowej oraz opiekuńczo – wychowawczej w celu nieodebrania opieki rodzicom wobec dzieci (skutkującej umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej).

Zespół kontrolny nie stwierdził nieprawidłowości w realizacji powyższego zadania.

Akta kontroli: 14-162, 205-238, 290-326

W kontrolowanym zakresie nie stwierdzono uchybień.

2.2. Opiniowanie ws. dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej¹⁰

Z wybranej losowo dokumentacji 4 rodzin **Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2022 r., poz. 902)* podczas kontroli stwierdzono, że żadne z dzieci w okresie objętym kontrolą nie przebywało w pieczy zastępczej. W związku z powyższym nie zachodziły przesłanki dot. obowiązku przekazywania przez jednogłówną do Sądu opinii o możliwości powrotu dziecka do jego rodziny, jak i wniosku o wszczęcie postępowania o wydanie zarządzeń opiekuńczych wobec dziecka celem uregulowania sytuacji prawnej dziecka. Z przedstawionego podczas kontroli wykazu wszystkich dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej na terenie Gminy Gubin wynika, że na dzień kontroli – **Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2022 r., poz. 902)*. Z dodatkowych wyjaśnień Kierownika kontrolowanej jednostki wynika, że Ośrodek Pomocy Społecznej w Gubinie współpracuje z innymi jednostkami (OPS, PCPR, Sąd, Szkoły itp.) i przesyła aktualne informacje (opinie, pisma) dot. sytuacji rodziców przebywających na terenie gminy, braku możliwości powrotu dziecka pod opiekę rodziców – również w przypadku rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej.

Ponadtoteczki ww. rodzin posiadały dokumentację (notatki służbowe, karty pracy, pisma dot. współpracy z innymi jednostkami na rzecz poprawy sytuacji rodziny, pisma – podziękowania dla asystenta rodziny za współpracę itp.) potwierdzającą prowadzone przez asystenta rodziny działania na rzecz poprawy sytuacji rodzin i ich dzieci.

Zespół kontrolny nie ma uwag.

Akta kontroli: 14-162, 205-238, 279-326

W kontrolowanym zakresie nie stwierdzono uchybień.

¹⁰ art. 47 ust. 7, art. 100 ust. 4a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

3. Koordynowane wsparcie dla kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”¹¹

Podczas czynności kontrolnych dokonano analizy dokumentacji, tj. wykazu osób korzystających ze wsparcia asystenta rodziny w ramach ustawy „Za życiem”, jednorazowego sprawozdania pn.: „Informacja o rodzinach z bezradnością opiekuńczo - wychowawczą i poradnictwie koordynowanym przez asystentów w ramach ustawy „Za życiem” (II półrocze 2023 r., I półrocze 2024 r.) oraz przyjęto dodatkowe wyjaśnienia pisemne od Kierownika kontrolowanej jednostki.

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą **Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2022 r., poz. 902)*. Ponadto kontrolującym przedstawiono do wglądu dokumentację potwierdzającą opracowaną procedurę koordynacji asystenta rodziny przewidzianą w ramach realizacji ustawy „Za życiem” (Zarządzenie nr 14/2022 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Gubin z 30.09.2022r.). Na stronie internetowej jednostki w zakładce „Za życiem” znajdowały się ww. procedury oraz informacje dot. możliwości skorzystania ze wsparcia określonego w w/w ustawie wraz z niezbędnymi drukami do pobrania (wnioski, upoważnienie, arkusz diagnozy – oceny sytuacji rodziny, ogólny katalog możliwego wsparcia dla kobiet w ciąży i rodzin). Kontrolujący za zasadne uważają, aby podczas realizacji zadań w powyższym zakresie korzystać z rekomendacji metodycznych i organizacyjnych¹².

Zespół kontrolny nie stwierdził nieprawidłowości w realizacji powyższego zadania.

Akta kontroli: 279-289

W kontrolowanym obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości.

Zespół kontrolny rekomenduje, aby:

- korzystać z rekomendacji metodycznych i organizacyjnych Izabeli Krasiejko, zawartych w publikacji „Asystentura rodziny” polecanej przez MRPiPS. Warszawa 2016 r.

WNIOSKI:

Nie stwierdzono uchybień w zakresie:

1. Kwalifikacji asystentów rodziny.
2. Uczestnictwa asystentów rodziny w szkoleniach podnoszących kwalifikacje.
3. Zapewniania wsparcia dla rodzin będących w kryzysie przy wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.
4. Obejmowania rodzin opieką asystenta rodziny.
5. Sporządzania planów pracy z rodziną.
6. Uczestnictwa w posiedzeniach zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka oraz uczestnictwa w sporządzaniu planu pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej.
7. Opiniowania ws. dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
8. Koordynowania wsparcia dla kobiet w ciąży i rodzin “Za życiem”.

¹¹ Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r., poz. 1329 ze zm., Dz. U. z 2023 poz. 1923).

¹² Rekomendacje metodyczne i organizacyjne Izabeli Krasiejko, zawarte w publikacji “Asystentura Rodziny” polecanej przez MRPiPS. Warszawa 2016 r.

Stwierdzono istotne uchybienia w zakresie:

- 1. Braku prowadzenia placówek wsparcia dziennego oraz zapewniania w nich miejsc dla dzieci zgodnie z art. 176 pkt 3 lit. c) ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.**
- 2. Braku zapisu w rocznym sprawozdaniu z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny na temat potrzeb związanych z realizacją zadań, dot. placówek wsparcia dziennego dla dzieci.**

Za powstałe uchybienia odpowiedzialność ponosi Kierownik jednostki.

Przyczyną uchybień w realizacji zadań może być:

- brak środków finansowych;
- zaniechania realizacji zadania;
- brak organizacji gotowej podjąć się prowadzenia placówki wsparcia dziennego.

Skutkiem powyższych działań kontrolowanej jednostki mogą być:

- niezapewnienie rodzinom i dzieciom wsparcia adekwatnego do ich potrzeb,
- nierealizowanie wszystkich zadań gminy określonych w cyt. ustawie.

Zalecenia pokontrolne:

Mając na uwadze stwierdzone uchybienia, na podstawie art.197d cytowanej ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 13.2 rozporządzenia w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzenia kontroli, **zalecam:**

- 1. Prowadzić placówki wsparcia dziennego oraz zapewniać w nich miejsca dla dzieci zgodnie z art. 176 pkt 3 lit. c) ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.**
- 2. Ujmować w rocznym sprawozdaniu z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny potrzeby związane z realizacją zadań, dot. placówek wsparcia dziennego dla dzieci, zgodnie z art. 179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.**

Rekomendacje:

W celu usprawnienia w przyszłości działań jednostki kontrolowanej, **rekomenduję:**

1. Zintensyfikować działania w celu pozyskiwania rodzin wspierających, których status jest uregulowany zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
2. Korzystać z rekomendacji metodycznych i organizacyjnych zawartych w materiałach wydanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pn.: „Asystentura rodziny w zakresie wsparcia kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, Warszawa, marzec 2017.

Pouczenie

Zgodnie z art. 197d cytowanej ustawy, jednostka kontrolowana może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich zastrzeżenia.

Jednostka kontrolowana jest **zobowiązana w terminie 30 dni od otrzymania zaleceń pokontrolnych do poinformowania wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych.**

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w 2 jednobrzmiących egzemplarzach, z których:

- egzemplarz nr 1 przekazano Kierownikowi jednostki kontrolowanej
- egzemplarz nr 2 wraz z aktami kontroli pozostawiono w aktach Wydziału Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp.

Kontrolujący:

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Wydziale Polityki Społecznej

Magdalena Dziadas

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Wydziale Polityki Społecznej

Wirginia Puł - Sobania

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO
Grażyna Jelska

Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej